

Σωτηρίας πάλης, τίς δὲν θ' ἀποκαλύσῃ αὐτὴ ἀλλο
θελὴν σὺρταν;

Ν. Βασιλειάδης λατρῆς.

ΒΑΣΧΑΛΙΑ ΚΑΙ ΝΥΦΗ

Νύχτα μεγάλη και λαμπρή, νύχτα φωτολου-
[ομένη
Νύχτα με ἴδιο της ζωής ἀντέτειλε 'ς τὸν κόσμο
Μύχτα που 'μέρα γένεκε 'ς τὴν οἰκουμένην
[ἴδιον
Νύχτα χαράς και Πάσχαλις π' Ἀνάστασι
[τελείται
Βαρύον γλυκὴ τὴ σίμιατρα, χτυποῦνε ἢ
[καμπάνες
Σπινοῦν και τὰ μικρὰ παιδιὰ πού τὰ κου-
[νοῦν ἢ μάνες
Σπινοῦν 'ς τὸν ἴδιον ἢ ψυχῆς, κ' ἔδω σαῦτὸν
[τὸν κόσμο
Σπινοῦσαν ἴδιαι με χαρὰ 'πὸ τὸν βαρὺ τὴν
[ἴδιον
Γλυκὰ τραγούδια τραγουδοῦν διὰ τὴ Σωτηρία
Ποῦ θανατῶθ' ὁ θάνατος κ' ἐχάθ' ἡ ἁμαρτία.
'Ὅλος ὁ κόσμος εἰσπνικε νὰ πῆρ' 'ς τὸ παν-
[γύριον
Κ' ἡ ἀνοχὴ στολίστικε με τὸν θῆρὰ της
[καλλῆν.
'Ὅλοι τρέχουν 'ς τὴν ἐκκλησιὰ νὰ διοῦν τὸ
[μέγαν βαθύμα,
Ν' ἀναστηθῆ ἢ καρδοειλά τους νὰ φωτισθῆ
[τὴ ψυχὴ τους
Μὲ θεῖο φῶς κ' ἀθάνατο και λαμπροφω-
[τισμένο!
Κ' ἡ Νύφη ἀρματωθῆκε 'ς τὴν ἐκκλησιὰ νὰ
[πῆρ'
'Απὸ βραδὸς στολίζεται ἀλονυχτικῆς φορεταί,
Μὲ ὀ,τι πλεῖο καλλίτερο, με τὸ γυαλὶ 'ς τὸ
[χρῆρι (1)
'Ὅλοι μετῆς φόρεσε, και ρούχινω φοιτοῦσαν,
Βάζει και τὴ χρυσὴ ποδιὰ τ' ἀλόχουσο γε-
[λάκι,
'Ἐνα σωρὸ ἀσημικὰ μ' ἐννιά ἀρμαθοῦλες
[θειάρια (2)

Σαρένετ' ἀρμαδες τὰ φλωριά, κ' ἄλλα ποῶ-
[τὰ 'ς τὸ θέσι,
Ἐπὶ στῆθι τὰ γαρούφαλα, τοὺς μάχουσο
[τὰ μαυδιόλια.
Λάμπει κ' ἀστράφει ἡ ἐκκλησιὰ κ' ἴδιο τὸ
[γυναικίον,
'Ἀπ' τ' ἀναμμένα τὰ κερά ἀπ' ταῖς πολλαῖς
[νυφάδες!
Μηροστὸ μανδύλια και κεργιὰ και πίσω οἱ
[ψαλιτάδες
Τὰ ἀρμαρὰ ξεφτέρυγα, ὁ κόσμος, κ' οἱ πα-
[πάδες.
Τὴν Πασχαλιὰ κρατοῦν παιδιὰ, και τ' ἄγιο
[τὸ Βαγγέλιον
Ψαλὰ κρατεῖ ἕνος παπῆς, τὸ θυμὰτὸ δ
[διάκος.
Ἐδῆσαν ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ ἔξω γὰρ τ' ἀνα-
[στασίον
Νὰ πῶν τὸν λόγο τὸν καλὸ νὰ θανατοπα-
[τίσιν
Και 'ς τὴν μεγάλην ἐκκλησιὰ, ὅπου δὲν ἔχει
[ἴδιον
'Απὸ τὸ ὄλοο τ' οὐρανοῦ πολὺφωταῖς καθῆ-
[λαί
Κρεμῶνται πολυέλαιοι μ' ἀμύρτικαι λαμ-
[πάδες
Και φέγγουνε 'ς τὸ Ἄσπερο τὸ θεῖο μεγαλεῖο.
Λάμπουν τ' ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ και τὰ
[βουνὰ τριήρω
Πολλαῖς φωτῆς πού φαίνονται, πολλαῖς
[ποῦ τρεμοσπῶνουν
Εἶν' τὰ κερά πού οἱ πιστικοὶ ἀνάψινε κ' ἔ-
[κείνοι
Μαζὺ με τ' ἄλλους χριστιανούς Ἀνάστασι
[νὰ κῆρουν.
Κ' ἔκει λαμπάδες και κερά κ' ἀστέρια
[χίλια μύρια
'Ἐμίγαν οὐρανοὶ και γῆ σὲ μὲ χαρὰ μεγάλῃ.
Λάμπουν και τὰ ξεφτέρυγα ἀστράφτουσαν κ' ἴ-
[οι παπάδες
Και καρκεῖ 'ς τὰ μνήματα π' ἕνα κεράκι
[καίει
Ἄς 'κείνη τὴν ὥρα κ' οἱ νεκροὶ πῶς εἰ-
[πνισσαν κ' ἔκείνοι!
Τὰ φῶταν λάμπαν κ' ἔφεγγαν, κ' ἡ σιωπὴ
[μεγάλῃ,
Γιατ' ὁ παπῆς ἐδιάβαζε τὸ ἄγιο τὸ Βαγγέλιον

(1) Καθάρσιον.
(2) Θεῖα ἢ θεῖα κομμάτια.

'Αργά, ἀργά, και ἔσπερα πού ἄς κ' ἀφῆ-
[καίνουσι
Τὰ λόγια πού ἔθηκε ὁ παπῆς και τ' ἄγιο
[τὸ δένδρον.
Τίποτε δὲν ἀκούγουσαν, ἄλλο πῶτὴ φαίνουσαν
Παρὰ μόνχα τ' ἀπόνοιον τὸ ἄλλοῦ και
[ἴδιον
Βαστοῦσε ἴσο τοῦ παπῆ 'πὸ μέσα 'πὸ τὰ
[ἴδιον
—Σ' αὐτὴν τὴν ἀπειρη ἐκκλησιὰ, εἶν' και
[τ' ἀπόνοιον φῶταῖς!
Κ' ἔκει πού σάπασε ὁ παπῆς
[Φωνὴ Ἐριστῶς Ἀνάστη!
'Ακούεται, κ' ἀπὸ χαρὰ βρονταῖ ἡ οἰκου-
[μένη
Ντουφέκια πέφτουσαν 'πὸ πνετοῦ κ' ἀνῆλο-
[γοῦν οἱ ἄδικοι,
'Ἐριστῶς Ἀνάστη! και βογοῦσαν, θοῦν, ρα-
[χούλες, βράχια,
Και σ' ἕνα δένδρον μοναχῆ, πίσω τὸν ἄγιο
[ἴδιον
Μὴ νύφη ξεσπῶμενε, κ' ἔκει μοιρολογοῦσε:
—'Ἦταν και τότε Πασχαλιὰ κ' ἔδω 'ς τὸ
[ἴδιον δένδρον
'Ἐπαίξαν κ' ἐγὼ κ' αὐτὸς, μικρὰ παιδιὰ
[ἀκόμα.
Μὲ τὴ λαμπάδα μ' ἔκαψε λιγάκι 'ς τὰ μαλ-
[λάδι μου
Κ' ἐπισπῶσα (3) κ' ἐκάθησα κ' ἀρχίνουσα
[νὰ κλαίω.
Κ' ἔκεινος 'πὸ τὴ λύπη του και γὰρ νὰ με
[σπασθῶ
'Ἐσκυθε και με φίλισε, μ' ὄπιστε Ἐριστῶς
[Ἀνάστη!
'Ἦταν σὸν ἀρραδῶνας μας τὸ φίλιμα ἐκεῖνο,
Μὲ τὴν Ἀνάστασι μαζὺ με τὸ Ἐριστῶς Ἀ-
[νάστη!
Ποτὲ δὲν τὸ λησιμῆσα κ' ἐγὼ οὔτε κ' ἔ-
[κείνος,
Και ὅταν μεγαλώσωμαι με πῆρε γὰρ γυ-
[νοῖκα.
Κ' ἔφυγε γὰρ τὴν ξενιτεῖα γὰρ πᾶ ῥημα τὸ
[ἔβνα
Χρόνους ἐννιά τὸν καρτεροὶ και δὲν τὸν
[παντεχνῶνα (4)

Τώρα πού τὸν περιμένα ..... Τὴ δίκουσα τί
[μαθαίνουσι;... (5)
Και Ἐκλαιγεν ἡ δύστυχη, τὰ ἴδικουσα ποτῆσι
Κ' ἄλλοθῆρα, πού ἔλεγε τὸ δένδρον ἠδερῶνουν.
Μικρὰ παιδιὰ και παίζανε 'ς τὴν ἐκκλησιὰ
[τριήρω,
Κοντὰ 'ς τὸ δένδρον ζύγισαν (6) και φέγγαν
[τρομαγμένα,
Τὴν πῆρανε γὰρ φάντασμα τοῦ πόνου ἀγνο-
[λουμένην.
—Κάλλιο νὰ πῶν σὲ γκρεμῶν νὰ πῶν νὰ
[πυθάνω
Παρὰ νὰ πῶν σπῆτι μου φαρμάκια νὰ πο-
[τῆμαι!...
Και σὸν τρελλὴ ἐρίνισε 'πὸ μέσα 'πὸ τὸ λόγιο
Και φεύγει τὸν κατὰφωρο κατὰ τὸν ἀτ-Γιῶργι,
Μὲ τόνα χέρι σκουπίσε τὰ δάκρυα πού χύνε,
Μὲ τ' ἄλλο χέρι κράταε ἀπόμιν τὴ λαμπάδα.
Και φεύγει φεύγει ἡ ὄρφανὴ κ' ἀνοῖουσαν
[τὰ κλαδάκια
Σὸν νὰ λυποῦντανε κ' αὐτὰ λυγοῦσαν τὰ
[κλαδάκια.
Στὸν ἀτ-Γιῶργι κόντευε, κοντὰ 'ς τὸ παρεκ-
[κλήσιον
Πού ἴταν ἐπάνω σὲ ραδῆ,(7) ἐπάνω 'ς τὸ πο-
[τάμι.
Κ' ἀπέκει συλλογοῦντανε νὰ γκρεμοσθῆ
[νὰ πῶσι!...
Μὴ μελοτοῦσε τὸ κῆρὰ, καὶ μὴ μετανοοῦσε...
—Ποτὲ δὲν θάξω ὀχῶρεση ἐκεῖ 'ς τὸν ἄλλο
[κόσμο.
Σήμερα μέρα Πασχαλιὰ τέτοιο κακὸ ἂν κῆμα,
Κ' ἂν εἴρω και τὸν ἀνδρα μου 'ς τὸν οὐρα-
[νὸ ἐπάνω
Δὲν θὰ γυρίσω νὰ με εἶπῃ γ' αὐτὴν τὴν ἀ-
[μαρτία.
'Ἄχ, ἀτ-Γιῶργι μου ἐσὶ φῶτισε τὴ ψυχὴ μου
Θέλω 'ς τοῖς βράχοις σου εἶδω νὰ σῶσῃ κ' ἡ
[κοῖ μόν
Τί θέλω γ'ὼ νὰ ζήσω πλεῖα, κομῆ διχως καφῶλι
'Ἄφου δὲν ζῆ ὁ ἀνδρος μου, ἢ παντρεφτικῆ
[ἄλλαν;...
Αὐτὰ 'ς τὸ νοῦ της ἔβανε κ' αὐτὰ πασακα-
[λοῦσε

(3) Ἐπισπῶσα. Πῆραμεν = ὀρμητικῶς, ἰσχυροφωρικῶς, φιλοποινῶς, ἐπιτηρητικῶς.
(4) Παντεχνῶνα φ. Ἀπαντεχνῶ μετ' (ἀπ' τοῦ) ἀπαντεχνῶ = προσημῶν, καρποδοκῶ.
(5) Ὅτι ἐπνοῦθι κατ' ἔδω, ἢ ἐπὶ ἀπ' ἐπνοῦθι εἰς ἄγροτα μερὰ ἀπὸ νὰ μῆρ' ἰσπετῆς ποτῆ εἰς τὴν νεκρῆτα του.
(6) Ζύγισαν, φ. ματ. καὶ ἐμ. = πλῆρηθῆκε.
(7) Ραδῆ=βράχια.

της ίδιας με το σύνθημα, οι ίδιοι όμως άνθρωποι ήταν και των όπισθεν αυτών ποδών και ο Παύλος, προσηγορικός ως ήτο, τον άρξον όδων τινά μεταξυ των γυλιών και άπεισώς κροτάλλων και πιστόλια έπορεύετο προς την ίδιον.

«Κατερομαγειμένη και όρθή ενούς: τής άμέλης παρετήρησα άνθρωπών τινα να μωρήθι επί κεφαλής των ίππων ως και δύο άλλους να άνατρώθω τον ήνυχον επί της έδρας του. Έκλήθηκα και έγώ αύτή κατά γής και εώραόμην έν τή μέση δάσους, εις τραγκιόν τι τοπίον, έντός στενής φάραγγος δήλοντι μεταξυ βράχων άποκείμενον δικαστιζόμενον υπό άγρίων βίτων. Έπιμαρθη να έπικαλώθω βυθίθειαι, άλλα δύο άπερχόμενοι έμειόρωμαι μου διάκορον την φωνήν.

«Δύο άνθρωποι έυλοδοσυχ άπεισώως χαμαι και είδον έντροπών τον Παύλον να άρπάξη τά πιστόλια και να έρωρήθη κατ' αύτών ίπσειών συνήμα την σκάθην του έν τή μεταξυ τρίτου άλλτης πωθής εις την όσειν του ήνυχου, λαμβάνει τās ήνας, και τιγθών σου; ήπου; και τό όχημα χάνεται έν άκαρι εις την καμιντήν της όδοσ.

«Ταλαυντούμενος και ακκοκαμένος ίπανήθε τότε τό άπερχόμενος μου.

«— «Α! τί συμφορά! Ιστανάζε περιτυσοόμενος την όρση μου, ή μορφα και κατετρίχει! Έάν πιστώσω προελθόντι μου θυσάωνον, οι κακοίργου αύτου δι έπακαμάμωμον πολυμαθήτωρον. Σπνρήχθη εις τών βραχιστά μου, άγάπη μου, δι κειρωθίμαι να προχωρήσωμαι βήματά τινα εις την βελθειαν σιγήν του δάσου. Άκούω τον κελαρυμένον ρυακίον. Έ ή άροσρότης; των δικηγών ναμάτων μου, ίπχιαιομένη εις τους κροτάφους σου θά σοι άνακαρήνη τάς εισθόσεις, έγώ ή θά άποπλώσω εις άντά τό αίμα των πλυνθών μου!

«Η ρομαντική αύτη φράσις του όλοτελωδς μέ ήχμαλώτεται και όμοις μέλις ελχόμεναι κάμα έλέγη βήματα προς τό άπόθετον του δάσου, ότε ήκούσαμεν έξάκους όσυχθ ή άνών ρομαντισμοί; τ φριχτόντων,

«— Είναι άργά πλέον! έφάρθον ο σάντροπος τής δυστοχίας μου, ιδ.υ έρθεκα ει βίβλια διαώκται μας. Έν φιλίμην, τό όσεται τον ίου, άγεππη μου. Και έν σπαδών να έμυνθώ την τμήν σου μέγμη τελευταίας ρηθεις άμεικτα.

«Τή χελίη του προέφασαν προς σιγητήν τό μέταμψι μου και ή περιπέλιξ; του μοι έφάνη ύπέρ τό δίον ζωγρά και παθητικά δι' ένα κληγυμένον. Μι έγαταλίμει και μι έν άλμα πνχί έτραφε προς τούς άλλτας. Έπακλήθηκα ει τυροβολισμοί, φωναι σπερακτικαι συνανειρήσαν, στανγαμύ ήκούσθησαν ύπόκωρον, όεις έπικολούθησε φρουαδής σιγή.

«Κατακείμενον υπό του τρέμου και έν ληθέρηγη όσέρου μέλις άντιλαθεται ότι θύμα προσέφην ενούτον εις τών βομών του έρωτος και της άρσιώσεως ό δούτηνος Παύλος, ίπσοα πρηθής επί της χλόης, ότε τρεις άνδρες, επί του κροσάπου των όρσηών διακρίνοντο γαιωιδεις δι' άνόβλη; βρέχμαίμαι, προέβλον από του παρκαμμένου δάσου, ώρισαν ενούτην μου, μοι έφίμωσαν τό στόμα και έκείλησαν τους όσθαλιούς' προσέβλεπας δι τάς χείρας μου προς τά όσια μι άπήρον του έδάρους ούχι όμως και λιβα βρανώσεις. Μετανεχθόν εις έρχαί τι, όπαρ μετά τή άνύτθ έξείνησε δονητικό τάγους. Ειτα προήλθον την ίπαρήν χαράν, αίτινες' μι έκρίσταν και την τοιόν της κατηνής αήρας επί του μετώπου μετά δι τών κροσάρων ηχηθεις βρακτισμού άμείωρακην θερματόρον της συνήθους και κρότον βραχάτων επί σκνδνθρόπώτου δακίθου, άκούσθους πολλαι θόραι άνοχθεται και έπακλαισθεται μι έδθαλώτων

ότι πάντως οριωόμην εις τό έντρον των λιστών. Μι ήψώσωκν επί μαλακής στρωμνής, άφρήσαν τό έρωσ από του στόματός μου, έλωσαν τή δεσμά μου, τά όσται τή άλληθεα διν ήσαν και πολύ σφιγτά, πολλή πρόσωπα συγχρότως έξήλωθον της αίσθησης και φωνή άγνωστος, ροιωμαίνων

κάθ ή φωνή του λητοράχου, μείναντες μόνο μετρήθρο δίδεταί πραχίαι;

«— Α'φάρθον τό δίμα από των όφθαλιών σου.

«Καίτοι ή περιπέτεια ύπερβη πάν ότι άδωήμην να φαντασθώ, άγνωσ μεταξυ τούτων αμωμών άπροόκτων υπό τινος προκισθόμενος ύποσπρηζόμενος έφάνην μέγμη τότε ύπόσων σνεκεκί' άλλ' εις την διαταγήν ταύτην, επί τή ιδέας ότι θά έρραόμην μόνη κατά πρόσωπον του άγρίου άγνώστου, μικρόν ιδίτοι να λαπούχθω' μέλι; συγανερτάστα τής δυστυχίας μου κατώθωτα να άποπώσω τό σάκωσικα των όφθαλιών μου.

«Και είδον υπό τό άβλαγρόν φως κρύων άντημίμων ότι εώραόμην εις τό δωμάτιόν μου και επί της κλίνης μου κριναντι το κ. Χέλιμα, θείου και άναθόρου του Παύλου.

«Αίν αδνώθη ούτως να καταστυγή ένκ άνήπτον γλυκιστά προς της εκπληξίως μου. Τό βλέμμα του ήτο ώσπύσιως ήρον και διαπεροστιών. Μοι άπνύθην μι τον σκαπτικώτερον και σαρκιστικώτερον τό ον τή έξής:

«— Ιδού ή τραγκοκωμωδία λήξασα, άγνωπη δασυκνής! Διν θά προσθώσω ή άλλτης λήξεις έπαζηγματικας έν έπιλόγω. Όνομαζόμενα Παύλος Χέλιμα άπαρκαλάτως κηθός; και ό ανέψός; και βρακτισμοί μου, λαποτόμεια, την όποιαν ήνωται άκαμειρόβλις. Φυσική τή λόγω άποσπράγισα και άνώγισα τό γράμμα σας. Κολλεκνυθεί; δι εις τό έπακρον εις της; δηλώσεως σας άνταπεκνήθην άνελπιούθι εις την πρόσκλησην ήμών και γυρωζών τας ρομαντικας σας τάσεις έξυπνήστω καύτας όσον ήψυθίθην κάλλιον. Εις πρώτῳν ιδειαιν ρόθου εις μέρους ήμών ήθελον άραιρέσει την προσηύθια, άλλα ήμεις έφάνητε τοιμηρά. Έάν λοιπών ύπερβήτη τό ήμα δέον να μεμωρθήτε τό θάρρος σας. Θέλειτε να πληροφρηθώτε περί της τύχης των σννταίρων μου, έν εις σπουδαίον ρόλον

ίπαθεις και ό ύμειότερος παιδαγωγός; Δισπαθισθόντες προς χάρην άπλής άπτεύθιτος και ύποβολήσαντες εις τό κενό διάγωσι και άλλων ήμών έξδωσον συνάθη εις της ροιωμαίως σας. Θέλιμνήθον τούς τυρωκισμούς; είς τούς λαθοθήρας. Διά τής κημειώγμους θόρας; του κήπου εσθλήθωιν μετ' της αύτης κωμωδίας; μεθ' ής και εις έξήλθητε. Οδμήμια άκαρτωθία διν θά διαβρληθώ τό έπιστόλιον καύθ. Είμε όμως να χρησιμώση τουτο, όπως ήμνησθ ήμιν άπογοήτιοι και άστοφρονη προς τόν ρομαντισμόν!

«Τόσον έν της συγανήσεως της διακαταχούσης με ως έν των πολλών κλοισμών, όσον και έν της χαρής επί τή άπ' αύτών άπολυτρώτων, τόσον έν της συγγένους όσον και έν της μεταμειλίας διά την άπερσεμείαν μου, δάκρυα έκβύσαν από των όμμάτων και έλθειοντα τάς παρειάς μου. Ό θείος του Παύλου, όστις περιέμην μάλλον να άκούση ήγώλους και έρωτικούς λόγους έξεκλήγη και σνεκινήθη έκ της σιγηλής ταύτης έεθελώσεως του άλλους μου. Τό βλέμμα του κατέστη ήπιώτερον και ό σκαπτικώτερον μοι ήπει δικ φωνής γλυκύτερον τό ον τή έξής:

«— «Α δυστυχίς μου τέκνον, διν έπίστανόν ποτι να σι παρής τσον! Εις την ώχρότητα την έπακμαμένην επί της κομής και λεπτής μορφής σου, εις τή δάκρυα τό κυλιόμενα από των μάγων και ώρειών σου όφθαλμών άναγνώσωμ πόσον εκλήρη; και κτανώδης; είναι τοιοτός άσταίμερις εις βάρος νεμής; κέρης. Έπαρξα λιαν άδικήμους και διν θεωρώ συγγνωστόν τό ότι έγνεύην ή αίτια της ροθί των πρώτων σου διακρίων

«Α! άτακτοι χειρονομιαί και τό ήλλοιωμένον πρόσωπόν του ένέφρονον την ειλαιρίειαν της μεταμειλίας του. Τή ένισαο ότι ήγον άνάγανη να μένω μόνη και άστοφρονη άπεσώρθη.

111

«— Και τό πύθμα ήγένετο ήμιν και μάθημα; ή πρώτωση τον κριών Χέλιμαρ.

